

Miljøverndepartementet
Miljøvernminister: Knut Arild Hareide

KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.:

Saksnr:

Dato:

Vern av Nord- Talgje i Finnøy kommune, Rogaland fylke, som naturreservat.
Kongelig resolusjon av 26.11.2004

1. Forslag

Miljøverndepartementet legger med dette fram forslag om opprettelse av Nord- Talgje naturreservat i Finnøy kommune, Rogaland fylke.

Området utgjør et areal på 2,11 km², hvorav 1,24 km² er sjøareal. Et areal nordvest på Nord-Talgje ble midlertidig vernet 07.02.89 av Direktoratet for naturforvaltning (DN). Dette utgjør en begrenset del av det areal som nå foreslås fredet. Ca. 87% av landarealet inkl. det midlertidig vernede arealet, er i statlig eie innkjøpt til friluft- og naturvernformål. Resten er i privat eie fordelt på 3 eiendommer med til sammen 5 eiere.

2. Verneverdier

Formålet med verneplanen for Nord-Talgje er å ta vare på et særpreget kystlandskap med rikt biologisk mangfold med sammenhengende naturtyper på land og i sjø, tradisjonell kulturmark og tilhørende arts mangfold. Området er det eneste kystheiområdet på kalkgrunn en kjenner til i Rogaland. Området er uvanlig artsrikt med en rekke sjeldne vegetasjonstyper og dessuten nasjonalt truede plantearter. Det er kjent omkring 330 arter fra området. Området har nasjonal verdi. Sjøarealet omfatter i stor grad et urørt gruntvannsområde, med bl.a. store skjellsandforekomster og sjeldne marine sanddyner. Sjøområdet er forholdsvis variert og biologisk rikt, bl.a. som et viktig leveområde for sjøfugler. For øvrig er det innenfor området ett automatisk fredet kulturminne – en såkalt ”steinlegging” fra middelalderen. Videre inneholder området nyere tids kulturminner i form av flere dagbrudd etter marmorutvinning frem til 1960. Det er også flere steingarder i området.

Vern av et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner er et nasjonalt resultatmål, jf. St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. Opprettelse av Nord-Talgje naturreservat er et ledd i arbeidet med å nå det nasjonale resultatmålet.

3. Andre interesser

I Kommuneplan for Finnøy 1995 – 2007 er størstedelen av landarealet i det foreslåtte naturreservatet vist som område som er båndlagt/skal båndlegges for friluftformål. Resten er vist som LNF- område der spredt boligbygging ikke er tillatt. Kommune-

planen er under rullering, men innebærer ikke endring av arealstatus. Foreløpige dokumenter inneholder likevel forslag om bru-/veitrasé i nordøstre del av området som ble foreslått fredet da saken ble sendt på lokal høring. I utkast til kommunedelplan for kystsonen er sjøarealet vist som område for uttak av skjellsand. Etter fylkesmannens opplysninger vil dette bli endret til bare å omfatte godkjent konsepsjonsområde og –periode. I Fylkesdelplan for kystsonen i Rogaland 2002 er området kartfestet som aktuelt for landskapsvern/naturreservat.

Nevnte veitrasé i den nordøstre del av området som ble foreslått fredet da saken ble sendt på lokal høring, utgjør en av tre mulige traseer for ny Fv. 611 mellom Nord-Talgje og Tjul. I sine merknader til konsekvensanalysen for veien anbefaler kommunen dette alternativet. Statens vegevesen, Region vest, Sør-Rogaland distrikt slutter seg til kommunens vurdering. Fylkeskommunen har også valgt denne veitraseen (alternativ 1 c). Etter lokal høring er det aktuelle arealet foreslått tatt ut, jf. nærmere omtale av forholdet til veisaken i kap. 4 – 6 nedenfor.

Det er landbruksinteresser innenfor området. Store deler av utmarka har frem til i dag vært nyttet til sommerbeite for sau. I en del av området beiter også storfe, beite trykket er moderat. Det har nylig vært skåret en del kristtorn for salg. Det skjer avgrenset hogst i området, i hovedsak ved rydding av kratt og ungtrær for å vedlikeholde åpent beite. Tidligere beitebruk av holmene har opphørt. Deler av arealet i øst blir gjødslet. Foreslåtte verneforskrift åpner bl.a. for beiting, gjødsling på eksisterende gjødslet beite, samt hogst av ved til eget bruk og kristtornskjæring etter søknad.

Det er omfattende friluftslivsaktivitet i området, og ca. 87 % av landarealet inkl. det midlertidig vernede arealet, er i statlig eie innkjøpt til friluftsliv og naturvernformål. Området er blant de mest brukte båtutfartsområdene i Ryfylke. Slitasjeproblemene er små, i og med at området er godt tilrettelagt og ferdsele god kanalisert. Med dagens bruk er det små eller ingen konflikter mellom friluftsliv og de botaniske verneinteressene i området. Det legges opp til fortsatt aktiv bruk og forsiktig tilrettelegging for friluftslivsinteressene.

Gjennomføring av verneforslaget vil generelt ikke innebære noen vesentlig endring av dagens bruk av strandsonen og sjøområdet, med unntak av skjellsandopptak. Fylkeskommunen har gitt konsesjon for opptak av skjellsand i området frem til utgangen av 2006. Det er satt vilkår om at opptak skal skje i perioden desember – januar, og det er forbud mot opptak nærmere enn 100 m fra land og på mindre dyp enn 5 m. Det foreslås at skjellsandopptak innenfor det foreslåtte naturreservatet kan skje i tråd med gitte konsesjon, og at det ikke gis tillatelse fra og med 2007. Konsesjonsområdet omfatter bare begrensede deler av det foreslåtte naturreservatet.

Innenfor den statlige delen av området er det et rådyrvald. En eiendom har fiskerett med laksenot. I henhold til forslag til verneforskrift, vil jakt i medhold av viltloven være tillatt. Det samme gjelder for utøvelse av fiske i medhold av saltvannsfiskekloven og lakse- og innlandsfiskekloven samt havbeite i medhold av havbeiteloven.

Det foreligger ikke planer for havbruk i området, men området kan være egnet for havbeite/bunnkulturer for arter som kamskjell og hummer – et satsingsfelt under utvikling. Verneforslaget innebærer at skjelldyrking (hengekultur og bunnkultur) ikke tillates. Når det gjelder havbeite, vil utsetting og gjenfangst av individer av arter som forekommer naturlig i området (f.eks. kamskjell og hummer) være tillatt, dersom dette ikke innebærer tiltak som kan endre naturmiljøet.

Området ligger for langt inne til at det er aktuelt for taretråling, i og med at stortare for høsting i hovedsak vokser i ytre kyststrøk. Høsting av storlanger med håndredskap er imidlertid på nytt blitt aktuelt i næringen. Dersom det i fremtiden skulle bli interesse for slik virksomhet i området, åpner foreslåtte verneforskrift for dette.

Det er ingen forsvarsinteresser i området.

4. Bakgrunn for verneforslaget og saksbehandling

Som ledd i Miljøverndepartementets landsplan for verneverdige områder og forekomster, ble det gjennomført botanisk kartlegging på Nord-Talgje i 1975. Området ble gitt høy verneprioritet. Verneverdiene er også dokumenterte bl.a. i Økoforsk rapport 1988:4.

Et areal nordvest på Nord-Talgje ble midlertidig vernet 07.02.89 av DN. Dette utgjør en begrenset del av det areal som nå foreslås vernet, og inngår i området som ifølge Fylkesplan for naturvern og friluftsliv (1992) bør vurderes vernet som naturreservat eller landskapsvernområde.

Fylkesmannen har utarbeidet verneplanforslaget for Nord-Talgje etter oppdrag fra DN. Fylkesmannen gjennomførte i 1999 møter med fylkeskommunen, kommunen og grunneierne om arbeidet med verneplan for Nord-Talgje. Det videre arbeid med saken ble deretter stilt i bero i påvente av Stortingets behandling av kystmeldingen (St.meld. nr. 43 (1998-99) Vern og bruk i kystsona). Stortinget behandlet meldingen i mai 2000. Arbeidet med verneplanen ble deretter videreført, og melding om oppstart av planarbeidet ble utsendt i september 2000. Ved behandling av kystmeldingen har Stortinget lagt til grunn at det i kystsonen er tilstrekkelig areal både til utvikling av nødvendig næringsaktivitet og til vern av områder på sjø og land. De prinsipper og retningslinjer som kystmeldingen trekker opp, skal legges til grunn for behandling av verneplaner, og skal bidra til å redusere potensielle konflikter. Fylkesmannen har i planprosessen spesielt kontaktet Fiskeridirektoratet Region Rogaland for informasjon og konsekvensvurderinger.

Forslag til verneplan ble faglig gjennomgått av DN 22.11.01 og 09.04.03. Fylkesmannen sendte "Plan for vern og forvaltning av Nord-Talgje naturreservat, Finnøy kommune" på lokal høring 28.04.03 med høringsfrist 30.06.03. Fylkesmannen hadde i juni 2003 samrådsmøte med Sjernarøy Vekst, grunneiere og rettighetshavere. Fylkesmannens tilråding ble oversendt DN ved brev av 22.07.03. Ut fra behovet for fremdrift i verneplanprosessen, valgte fylkesmannen å oversende oppsummering av uttalelsene som var kommet inn i samsvar med høringsfristen 30.06.03, med merk-

nad om at fylkeskommunens uttalelse vil bli ettersendt så snart den foreligger. Fylkeskommunen behandlet vernesaken sammen med forslag til ny veitrasé for Fylkesvei 611 mellom Nord-Talgje og Tjul i Finnøy kommune, og oversendte uttalelse til fylkesmannen ved brev av 08.12.03. Fylkesmannen oversendte deretter saken til DN ved brev av 04.03.04. DN sendte verneplanforslaget på sentral høring ved brev av 19.03.04.

5. Merknader til verneforslaget

Følgende instanser har hatt saken til uttalelse:

Lokal høring: Alle berørte grunneiere og rettighetshavere, Finnøy kommune, ulike etater på fylkesnivå, lokale og regionale landbruksorganisasjoner, fiskeriorganisasjoner og friluftsnaturvernorganisasjoner.

Sentral høring:

Kommunenenes sentralforbund, Statens landbruksforvaltning, Forsvarsbygg, Fiskeridirektoratet, Kystdirektoratet, Oljedirektoratet, Statens Kartverk, Riksantikvaren, Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelser, AVINOR, Luftfartstilsynet, Vegdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Statens Naturforvaltningsråd, Statens kulturminneråd, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Norges Fiskarlag, FHL Havbruk, FMC BioPolymer AS, Taretrålfiskernes Forening, Algea a.s., SAS Norge, Braathen Flyselskap, Widerøe Flyselskap A/S, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkidéforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådenes Landsforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Orienteringsforbund, Prosessindustriens landsforbund, Fortidsminneforeningen, Kulturvernets fellesorganisasjon, Norges Turistråd, Reisebedriftenes landsforening, Foreningen våre rovdyr, Fremtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norges Velforbund, Norsk limnologforening, Norsk Biologforening, SABIMA, Fiskerinæringens Landsforening, Norges Kystfiskarlag, Forbundet KYSTEN, Det Kgl. Selskap for Norges Vel, Utmarkskommunenenes sammenslutning, Norsk institutt for skogforskning, JORDFORSK, Norsk Institutt for Vannforskning, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for naturforskning, Universitet i Oslo, Universitetet i Bergen, NTNU, Norges Landbrukshøgskole, Havforskningsinstituttet, Norsk Fiskerihøgskole og Norsk institutt for fiskeri- og havbruksforskning.

Følgende sentrale instanser påpeker ingen eller uvesentlige konflikter, eller gir positiv tilslutning til fredningsforslaget: Oljedirektoratet, Statens vegvesen, Bergvesenet og Norges Jeger- og Fiskerforbund.

De aller fleste instansene som har fått saken på sentral høring, har ikke avgitt uttalelse.

a) Merknader til verneforslaget .

Generelle merknader med fylkesmannens kommentarer

Finnøy kommune mener det er positivt for Sjernarøyane og Finnøy kommune at planteliv, berggrunn og fauna får særlig status og vern gjennom naturvernloven. Som typeområde for Ryfylke vil fokus gjennom forskning, undervisning og kunnskaps- og naturbasert reiseliv kunne gi positive ringvirkninger for øysamfunnene, men dette må bygge på et konstruktivt samarbeid og konfliktløsning gjennom verneplanprosessen og etterfølgende skjøtsel og bruk. Lokale erfaringer fra verneplanprosessen vil kunne få store ringvirkninger i forhold til andre verdifulle natur- og kulturlandskap i kommunen.

Fiskeridirektoratet Region Rogaland mener planen og forskriften er for statisk og i for liten grad tar høyde for fremtidig utvikling. En mer fleksibel bruk/vern- tilnærming blir etterlyst. Fiskeridirektoratet viser ellers til revidering av kommunens arealplan, og at gjennomføring av verne- og forvaltningsplanen bør skje med referanse til denne.

FMC Biopolymer AS konstaterer at planen ikke påvirker nåværende tarenæring i Rogaland, men at andre tang- og tarearter kan bli aktuelle for høsting i fremtiden.

Arkeologisk museum i Stavanger stiller seg meget positiv til oppretting av naturreservatet; planforslaget gir et godt inntrykk både for vernemotiv og skjøtelsesopplegg. De viser til fornminner i form av gardsanlegg fra jernalder, som utgjør et viktig kulturlandskapselement og som medvirker til å styrke vernegrunnelaget.

Sjernarøy Vekst viser til møte med miljøvernavdelingen, grunneiere og Finnøy kommune på Nord-Talgje 23.06.03, og slutter seg til kommunen sin uttalelse til planen. Det er viktig at det blir lagt vekt på et godt samarbeid mellom det offentlige og de aktuelle grunneierne, slik at en oppnår best mulig resultat på sikt, og at en kan være stolt av området også i fremtiden.

Naturvernforbundet i Rogaland er svært fornøyd med at det endelig blir etablert nytt naturreservat på en av Ryfylkeøyene. Naturen her er unik i Norge. Området er viktig som friluftsområde, og reservatet er særlig interessant ved å omfatte både land- og sjøareal. De støtter forslaget fullt ut.

John Stangeland (nabo, ikke grunneier/rettighetshaver) håper planen kan gjennomføres uten nevneverdige problemer for næringsdrivende i området.

Fylkesmannen tar de generelle merknadene ovenfor til orientering. Ellers viser fylkesmannen til utfyllende merknader nedenfor.

Merknader til avgrensning med fylkesmannens kommentarer

Finnøy kommune viser til ny planlagt fylkesvei mellom Nord-Talgje og Tjul, jf. *Konsekvensanalyse Fv611 Nord-Talgje-Tjul*. De tilrår at friluftsområdet på Nodholmen og

Pålaneset holdes utenfor reservatet og at det der på sikt blir utviklet et naturinformasjonssenter knyttet til naturreservatet, jf. tilsvarende utenlands. Kommunen tilrår at vernegrensen blir trekt vestover til langs planlagt veitrasé 1, alternativt la veien gå gjennom verneområdet på mest mulig skånsom måte. De viser til at det ikke er påvist særlige verdifulle botaniske verdier i delområdet. De mener veitraseen som er vist på gjeldende kommuneplan fra Tjul til Nord-Talgje, må legges inn i planen.

Statens vegvesen, Region vest, Sør-Rogaland distrikt slutter seg til Finnøy kommunes vurdering av trasévalg for ny fylkesvei, slik dette kommer til uttrykk i kommunens merknader til konsekvensanalysen for veien. Her vektlegger kommunen det rimeligste alternativet, hensynet til lokalsamfunnets behov, holdninger og skjøtelsessamarbeid i forhold til verneområdet, bedre tilgjengelighet til verneområdet for friluftsliv, rekreasjon og ikke minst natur- og kulturbasert informasjon, undervisning og opplevelse.

Fiskeridirektoratet Region Rogaland kan ikke se at problematikken rundt den planlagte veien og bru er omtalt i verneplanen, og stiller spørsmål om ikke dette bør tas med i den videre planleggingen.

Naturvernforbundet i Rogaland mener det er viktig at ny vei og bru Tjul – Nord-Talgje blir lagt godt utenfor forslag til verneområde, og at prosessen videre ikke minsker vernearealet for å tilpasse seg anlegget. De er opptatt av at naturgitte strømforhold og ferdsel, har endret seg radikalt ved de omfattende bruprosjektene de siste 25 år. Naturvernforbundet mener verneformen naturreservat er den eneste rette i dette tilfelle.

Fylkesmannen viser til at side 15, kap. 1.4.1 i verneplanen gir kort greie for gjeldende kommuneplan, revisjonen av denne, herunder forslag til vei/bru innenfor planlagt verneområde. Trasé- alternativet kommer i berøring med Nodholmen som er statlig sikret friluftsområde, og neset mot vest. Arealet utgjør om lag 35 dekar inkl. sjøareal, jf. sone O og lengst øst i sone J på forvaltningsplanens sonekart. Fylkesmannen har gitt klare negative signaler til en trasé 1-løsning og tilrår derfor at vernegrensen i dette delområdet blir som høringsforslaget. Trasévalget vil ventelig bli avklart i god tid før endelig vernevedtak.

Finnøy kommune tilrår at verneområdet ikke blir større enn det som er sikret som offentlig friluftsområde, og at alt privateid areal med aktiv landbruksdrift blir tatt ut. Dette gjelder særlig gjødslet kulturbeite, der reservatvern etter kommunens syn ikke vil være i tråd med intensjonene i naturvernlova. Vern av private arealer vil lett kunne føre til konflikter, som igjen vil hemme nødvendig skjøtsel. En tilrår derfor at disse arealene blir inkludert i forvaltningsplanen som randsone til reservatet, med påfølgende stimulering til spesiell skjøtsel gjennom landbruksvirkemidler (miljøplan, gjødslingsplan, områdetiltak, STILK-midler m. m). Bruksrettigheter som tidligere er inngått knyttet til offentlig sikret areal må ikke svekkes. Utvidelsen i sjø til 30 meter, samt mindre øyer, er derimot uproblematisk, gitt åpningene i § 4 pkt. 13.

Sjernerøy Vekst fremhever i sin uttalelse at verneområdet ikke må omfatte mer enn det offentlig sikrede arealet.

Fylkesmannen viser til verneformålet og forvaltningsplandelen, med oppsummering av verneverdier i de ulike sonene. De store botaniske verneverdiene, i tillegg til sammenhengen i det foreslått vernede landskapet og økosystemene ligger til grunn for forslaget til vern også på privat grunn. Det er dessuten tale om forholdsvis avgrensede arealer med gjødslet beite på privat grunn (gnr/bnr 70/24). Forslaget tilsier dessuten at gjødslet beite på eiendommen innenfor vernegrensen uten videre kan drives som nå. Fylkesmannen legger avgjørende vekt på at vern av dette arealet, og størrelsen på det, er nødvendig for en faktisk sammenheng fra de nordvestre til sørøstre delene av reservatet.

Det varierte jordbrukslandskapet øst for tilrådd vernegrense har fremdeles i behold rikere kulturmarkstyper og kulturelementer som godt grunnlag for driftstilpassede natur- og kulturlandskapshensyn gjennom landbrukets virkemidler. Disse virkemidlene kan langt på vei nyttes også innenfor verneområdet. Fylkesmannen finner ut fra dette ikke å kunne tilrå grenseendring.

Arkeologisk museum i Stavanger viser til at bare avgrensede deler av nærmere kartlagde fornminneverdier ligger innenfor verneområdet, mens minst 90 % blir liggende utenfor, noe de finner både faglig og prinsipielt uheldig. De tilrår derfor en kartfestet utvidelse av vernegrensen mot nordøst slik at hele fornminnet kommer innenfor.

Fylkesmannen kan ikke tilrå en slik grenseendring. Det aller meste av fornminnefeltet er i dag fulldyrka mark. Så langt fylkesmannen kan vurdere ligger det igjen fornminneelementer langs høydedraget i nord, men her går det en kraftlinje, samtidig som området er noe oppgjødslet, med nylig uthogd skog. Forslaget ville også innebære utvidelse av vernegrensen som ble sendt på lokal høring, noe fylkesmannen i dette tilfellet ikke finner tilstrekkelig grunnlag for.

Merknader til verneforskriften og fylkesmannens kommentarer

Finnøy kommune mener formålet (§ 2) med fredningen er god, men finner det uheldig å sammenstille "naturlege økologiske prosessar" med "tradisjonell kulturmark", i og med at nettopp den menneskelige påvirkning av naturlige prosesser skaper kulturmark. De tilrår å utelate ordet "naturlege" i verneformålet.

Fylkesmannen er enig i at det tilsynelatende kan ligge en viss motsetning i koblingen mellom "tradisjonell kulturmark" og "naturlege økologiske prosessar". Fylkesmannen er likevel i tvil om fjerning av ordet "naturlege" ville være nødvendig klargjørende i den fremtidige praktiske forvaltningen, så lenge "økologiske prosessar" blir stående; og det å verne også om de økologiske prosessene bør etter fylkesmannens syn spesifikt nevnes. Formålet tar nettopp sikte på en differensiert forvaltning og skjøtsel av både de menneskepåvirkede marktypene, og å la naturen gå sin gang med naturlige økologiske prosesser i lite eller ikke påvirkede marktyper. I og med at "tradisjo-

nell kulturmark” er spesifikt nevnt, skal ikke andre deler av verneformålet kunne tolkes mot dette formålet. Fylkesmannen tilrår at formuleringen blir stående.

Finnøy kommune viser til at dersom gjødslet beite blir fredet, bør § 3.3 om forbud mot gjødsling og bruk av kjemiske plantevernmidler, endres til å gjøre dette lovlig. Kjemisk bekjempning bør også være tillatt i tilfelle svært aggressive og skadegjørende ugress andre steder i reservatet, da mekanisk bekjempning er vanskelig og svært ressurskrevende. Det blir vist til at slikt ugress i dag sprer seg fra statlig eiendom til privat.

Trygve Hetland (nabo og rettighetshaver) savner bekjempning av høymol, tistel og landøyda, som vil kunne ha store følger for landbruksdriften hans i området. Han grenser til sone G, L og K, der han har førsterett til beite og hogst. Det er ikke interessant for ham å fortsette med beiting her dersom det ikke kan gjødsles.

Sjernarøy Vekst mener det er viktig at grunneierne som har skjøttet dette landskapet fremdeles får lov til å gjødsle beitene og bekjempe tistel og høymol. Bøndene er også villige til å beite eksisterende friluftsområde, men dette krever skilting om båndtvang og rydding av kratt.

Fylkesmannen viser til § 4.10, der det heter at reglene i § 3 ikke er til hinder for gjødsling og kalking på eksisterende gjødslet beite, kartfestet i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanen kap. 4.1.5 fremgår det at en ser problemet med ugressbekjempning i området, og at en derfor vil vurdere spesielle tillatelser etter § 5.3 til punkt-sprøyting som nødvendig skjøtselstiltak. På eksisterende beite som fremdeles blir gjødslet (kartfestet i forvaltningsplanen), mener fylkesmannen likevel det bør kunne generelt åpnes for bruk av kjemiske plantevernmidler. Fylkesmannen tilrår derfor at § 4.9 får ny ordlyd: ” *Gjødsling, kalking og bruk av plantevernmidler på eksisterende gjødsle beite, nærmere kartfesta i forvaltningsplanen*”.

Finnøy kommune kan ikke se tilstrekkelig grunn til forbudet mot helårig bålbrenning i området, jfr. § 3.5. De finner det ikke problematisk med brenning av hogstavfall, slik friluftsrådet og eier av sone N har gjort årlig. Det er også liten fare for løvskog og annen vegetasjon, og eventuell lynnbrann vil trolig ikke virke negativt på verneverdiene.

Fylkesmannen mener at de svært store og sårbare verneverdiene, og den store friluftaktiviteten, tilsier at helårig forbud er nødvendig. Brenning av hogstavfall vil kunne gjennomføres uten dispensasjon som del av skjøtselstiltak, i samarbeid med forvaltningsmyndigheten, jf. § 4.2. Fylkesmannen tilrår at forbudet blir opprettholdt.

Finnøy kommune viser til § 3.6 om forbud mot idrettsarrangementer, jaktprøver og annen organisert bruk av naturreservatet er forbudt, med unntak for undervisning. De mener natur- og kulturlosing har et stort potensial i Finnøy, ikke minst i dette området, i samarbeid med lokalkjente og skyssbåtfirma.

Fylkesmannen slutter seg til merknaden, og mener slike avgrensede turer i det godt tilrettelagte friluftsområdet ikke vil komme inn under forbudet, slik vi i dag kjenner denne type aktivitet.

Finnøy kommune viser til § 5.2 om at det kan gis tillatelse til hogst av ved til eget bruk og kristtornskjæring. De mener søknadsplikten blir for byråkratisk og er lite konstruktiv. Slik hogst og skjæring bør kunne defineres inn i forvaltningsplanen som del av årlig skjøtsel etter nærmere avtale med grunneiere/rettighetshavere.

Fylkesmannen viser til de botaniske verdiene som en sentral del av verneformålet, og derav forbudet i § 3.1 mot fjerning av planter eller plantedeler. Det er derfor i utgangspunktet nødvendig med en klar hjemmel til å kunne styre slik aktivitet, f.eks. i tilfelle spesielt verdifulle skogstyper og enkelte trær. Fylkesmannen legger likevel opp til at vedhogst og pyntegrøntskjæring skal kunne skje gjennom rask, enkel og langtidsrettet dispensasjonsbehandling, da dette vil tjene både skjøtelseshov i verneområdet og næringsinteresser til felles nytte, jf. føringer i forvaltningsplanen kap. 4.1.8. Fylkesmannen tilrår at § 3.1 blir stående.

Finnøy kommune mener det er samfunnstjenlig at kommunene får forvaltningsmyndighet for naturfredet område, jf. verneforskriften § 9. Kommunen har tilgjengelig god forvaltningskompetanse, og ville ved samordning av landbruks- og miljøforvaltningen trolig ha bedre anledning enn fylkesmannen til gode samarbeidsløsninger med lokale bønder om den spesielt krevende skjøtelsen av området. Kommunen kan ut fra den samlede ressursituasjonen likevel ikke ta på seg forvaltningsansvaret for naturfredet område.

Fiskeridirektoratet Region Rogaland viser i sitt høringsbrev til sitt brev av 19.03.03 (i forbindelse med faglig kontakt, før lokal høring). I dette brevet går det frem at de mener vernereglene i større grad bør ta høyde for fremtidig bærekraftig utnyttelse av de marine ressursene gjennom oppdrett, havbeite/bunnkultur m. m, f.eks. havbeite med kamskjell. Selv om det ikke foreligger slike planer i dag, kan det bli aktuelt i fremtiden. De ber om at § 3.3 (tidligere utgave) om *"forbud mot fortøyning av oppdrettsanlegg"* blir endret til at *"fortøyning av flytande merdanlegg for akvakultur ikke må etableres/iverksettes"*. Dette bør følges opp under § 4, der det må fremgå at reglene i § 3 ikke er til hinder for en eventuell fremtidig høsting av undersjøiske ressurser/dyrking av akvakulturtur i bunnkultur (havbeite). I tidligere planutkast heter det *"vanleg fiske (også med garn) kan utøvast i samsvar med saltvassfiskereglane"*. Regionkontoret mener dette er forvirrende. De tilrår følgende under § 4: *"Reglane i § 3 er ikkje til hinder for: Fiske i samsvar med lov om saltvannsfiske"*. Regionkontoret mener tråling etter stortare med dagens teknologi ikke er interessant i området, og at det i så måte ikke er konflikt med vernet. De peker likevel på at manuell høsting av tang igjen er blitt aktuelt i Rogaland, og at dette viser at det knapt er mulig å se for seg utviklingen. De tilrår et eget punkt under § 3: *"Vegetasjon i sjø, medreknet stor-*

ger og tare er fredet fra høsting med mekaniske trål-redskaper". De viser til at deres forslag til verneregulering om fiske vil fange opp høsting av storlger med håndredskap.

FMC Biopolymer AS viser til at § 3.1 om at "Vegetasjonen på land og i sjø, medrekna tare og tang er freda mot skade og øydelegging" er misvisende i forhold til bærekraftig høsting av tang og tare, og ber om at formuleringa blir tilpasset forvaltningen av marine ressurser.

Naturvernforbundet i Rogaland mener den totale økologien i sjøområdene bør kunne utvikle seg naturlig og senere kunne nyttes som referanseområde. Det er derfor viktig at "forvaltningsreglane" ikke åpner for kommersiell utnytting av de marine ressursene, inkludert oppdrettsanlegg, skjell dyrking, taretråling og skjellsanduttak. Det er viktig å legge opp til marine "restarealer", da de frykter et sterkt kommersielt press mot de marine ressursene i Boknafjorden.

Fylkesmannen viser til at høringsutkastet i all hovedsak har tatt til følge regionkontorets spesifikke forslag til endringer i brev av 19.03.03: § 3.3 er endret til "fortøyning av flytande anlegg for akvakultur". Dette er fulgt opp under § 4.13, der "...fiske i samsvar med saltvassfiskelova, hausting av storlger med handredskap, og sanking av kråkebolter" er tillatt. Dette innebærer fritt havbeite (f.eks. utsetting og gjenfangst av hummer og kamskjell), så lenge dette ikke innebærer tiltak som vil kunne endre naturmiljøet, mens havbruk (også skjell dyrking som hengekultur og bunnkultur) vil være forbudt, jf. kystmeldingen og prinsipielle avklaringer i kgl. res. for kystverneplanen for Nordland 06.12.02. I forhold til FMC Biopolymer sine merknader viser fylkesmannen til formålet om streng fredning av økosystemene både på land og i sjø, der i utgangspunktet all vegetasjon er fredet, også mot bærekraftig høsting av sjøplanter. Verneforskriften § 4 pkt. 13, om fri høsting av storlger med håndredskap, tar likevel sikte på en akseptabel og avgrenset bærekraftig høsting, dersom dette skulle vise seg å bli av interesse.

Fylkesmannen mener verneforskriften og forvaltningsdelen kap. 4.1.10 (om sjøtilknyttet aktivitet og anlegg) tar tilstrekkelig hensyn til Naturvernforbundets merknader.

Kystverket vest viser til tidligere brev av 28.04.03 og uttalelse av 20.10.02 til oppstartsmeldingen, der de forutsetter at Kystverket blir gitt anledning til å vedlikeholde og oppføre nødvendige navigasjonsinstallasjoner innenfor planområdet. I uttalelsen til verneplanen viser de til pågående arbeid med oppmerking i Sjernerøyområdet. Det foreligger ikke konkrete planer i verneområdet, men kystverket ber likevel fylkesmannen merke seg behovet for bedre sikring og fremkomst for sjøfarende. På sikt kan det bli behov for flere installasjoner i området. De ber om at forskriften blir endret slik at det blir gjort unntak som muliggjør "å etablere nødvendige anlegg til navigasjonsmessig bruk innenfor verneområdet. Eventuelt at ordlyden for dispensasjonar til bestemte formål blir tilsvarende den som gjelder for Verneplan for Jærstrendene, jfr. kap VI pkt. 1: "Dispensasjoner til bestemte føremål, ... forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til framføring av luftledninger og kabler, ... Bygging av innret-

ninger som er naudsynte i samband med ... verksemd til Fyrvesenet (i dag Kystverket) ...”.

Fylkesmannen viser til forvaltningsdelen kap. 4.1.10 om at det ikke er kjent konkrete behov for kystverkanlegg, og at eventuelle fremtidige behov vil kunne vurderes ved dispensasjonshjemmel § 7 i verneforskriften (såkalt generell dispensasjonshjemmel). Fylkesmannen er innforstått med den omfattende sjøtrafikken i området og erkjenner Kystverkets generelle interesser i disse delene av Ryfylke. Verneområdets sårbar egeart og verneverdiene ellers tilsier likevel at fylkesmannen ikke kan tilrå en generell åpning etter § 4 (forbudsunntak) for tiltak som inntil videre ikke er konkretisert nærmere. Samtidig er de generelle fremtidige behovene såpass kjente at fylkesmannen finner å kunne tilrå følgende tilleggspunkt under den spesifikke dispensasjonshjemmelen i § 5, som nytt punkt nr. 5: *”Etablering av anlegg og innretninger som er naudsynte i samband med verksemda til Kystverket”.*

b) Fylkesmannens brev 04.03.04 med oversendelse av fylkeskommunens uttalelse og kommentarer i forbindelse med planlagt fylkesvei mellom Nord-Talge og Tjul.

Fylkesmannen har ved brev av 04.03.04 til Direktoratet for naturforvaltning oversendt fylkeskommunens uttalelse av 08.12.03. Fylkesmannen viser til at fylkeskommunen har behandlet både vernesaken og forslag til ny trasé for Fv. 611 mellom Nord-Talgje og Tjul. Valgt veitrasé (alternativ 1 c) berører en del av det foreslåtte naturreservatet og det statlig sikrede friluftsområdet på Nodholmen. Fylkeskommunen har oppfordret fylkesmannen til å få en avklaring med direktoratet, slik at reguleringsplan for veien kan utarbeides i samsvar med fylkestingets vedtak. Det er tale om permanent omdisponering av friluftsområdet, hvilket krever direktoratets godkjenning.

I brevet av 04.03.04 redegjør fylkesmannen for arbeidet med veisaken i etterkant av tilrådingen av 22.07.03. Det vises til at fylkeskommunen i møte august 2003 presiserte at det var viktig at trasévalget ble snarlig avklart slik at det ikke ville forsinke Stortinget sin behandling av ”Finnfast”-prosjektet. Siden Fv. 611 er et fylkesveiprojekt, presiserte fylkeskommunen viktigheten av at kostnadene for prosjektet ikke ble urimelig høye. Det ble også presisert at det var viktig å finne en løsning som ivaretar miljøhensyn på en god måte. Det ble i etterkant av møtet i august 2003 nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Finnøy kommune, fylkeskommunen, fylkesmannen og vegvesenet. Ryfylke friluftsråd og Kystverket var også med i gruppen. Arbeidsgruppen og Vegkontoret har bl.a. vurdert alternative traséer, justeringer og kompensierende tiltak for friluftsliv og naturvern.

En har bl.a. sett på mulighetene for bygging av brygge, oppsetting av toalett, informasjonstavle, bygging av en ny turvei og avsetting av midler til et fond (skjøtselsfond) for å redusere de negative virkningene for friluftslivet og naturvernet. Alternative badeplasser/friluftsområde på Tjul er vurdert. Areal i strandsonen skal reguleres til friluftsområde/friområde. Avbøtende tiltak med en kostnadsramme på 2 mill. kro-

ner er innarbeidet i prosjektet. Arbeidsgruppen har jobbet ut fra et mål om å redusere de negative virkningene av alt.1c.

Fylkesmannen viser i sin konklusjon av 04.03.04 til at den nye veien prioriteres regionalt meget høyt. Det er sentralt at de økonomiske kostnadene ikke blir for høye. Regionalt har dette vært avgjørende for valg av alt. 1 c. Et positivt element er at det er innarbeidet en god del avbøtende tiltak med hensyn til naturvern og friluftsliv. Gitt de nevnte forutsetninger, kan det alt. 1 c som nå ligger til grunn for den videre planleggingen aksepteres. Dersom alternativet skal kunne gjennomføres, må de foreslåtte grenser for Nord-Talgje naturreservat endres. Fylkesmannen forslår en mulig ny grense for reservatet. Videre må det statlig sikrede friluftsområdet Pålaneset helt eller delvis frigis for inngrep. Fylkesmannen ber direktoratet ta stilling til dette, slik at videre planlegging av veiprojektet kan gjennomføres og at verneplanen for Nord-Talgje naturreservat slutføres.

c) Ulike merknader til verneforslaget i den sentrale høringen:

Fiskeridirektoratet er godt tilfreds med den saksbehandling fylkesmannen har gjennomført. Det bemerkes at oppdrett ifølge verneforslaget ikke vil bli tillatt. Akvakulturvirkosomhet kan bli aktuelt i fremtiden, særlig gjelder dette havbeite/bunnkultur for arter som kamskjell og hummer. Verneforslaget innebærer at skjelldyrking (hengekultur og bunnkultur) ikke tillates. Det er åpnet for havbeite, dvs. utsetting og gjenfangst av arter som forekommer naturlig i området (f.eks. kamskjell og hummer), dersom dette ikke innebærer tiltak som kan endre naturmiljøet. Fiskeridirektoratet aksepterer denne avgrensningen. Det er positivt at det er åpnet for høsting av storalgler med håndredskap. I forslaget til verneforskrift heter det at "fiske i samsvar med saltvassfiskeleva" er tillatt. For å klargjøre at fangst av sjøpattedyr er tillatt ifølge verneforslaget, bør det tilføyes "fangst". Presiseringen av at "sanking av kråkeboller" er tillatt, bør strykes ettersom saltvannsfiskelevens § 2 omfatter pigghuder.

Statens landbruksforvaltning peker på at det er viktig at de grunneiere og rettighetshavere som i dag benytter området til beiting også kan fortsette med det etter at området vernes. Det er viktig at forvaltningsmyndigheten legger til rette for at landbruket kan videreføres og utvikles, da fortsatt landbruksdrift er en forutsetning for å bevare det kulturlandskapet som er en sentral del av verdiene en søker å verne gjennom verneforslaget. Statens landbruksforvaltning slutter seg til Direktoratet for naturforvaltnings forslag til endring av forskriften mht. beiting. Det er viktig at grunneiere og rettighetshavere får medvirke i den videre prosess rundt utarbeidelse av skjøtselsplan m.v. for å sikre at de gis mulighet til å opprettholde driften i verneområdet, og at det også tas hensyn til beitebruk i tilgrensende områder. Herunder bør bl.a. grunneiere/rettighetshavere bli involvert i prosessen rundt å avgjøre hvilke beiteområder som i dag gjødsles, og som fortsatt kan gjødsles i tråd med forvaltnings-/skjøtselsplan.

Norges geologiske undersøkelse har ingen merknader, men nevner at det for feltseongen 2004 er planlagt en kartlegging av mulige natursteinsforekomster i nordfylket, jf. også omtale av tidligere marmorutvinning i det planlagte naturreservatet.

Havforskningsinstituttet ser positivt på forslaget. Tradisjonelt fiske og innsamling av skjell og kråkeboller bør i minst mulig grad hindres. Eventuelt havbeite bør vurderes nøye, fordi økte bestander av havbeiteorganismer som hummer og kamskjell kan forskyve balansen mellom de naturlige bestandene i området. Bestandene av sel og sjøfugl bør holdes på et forsvarlig nivå gjennom en balansert jakt, slik at en unngår at fisk og skalldyr blir skadelidende, samt reduserer faren for utbrudd og spredning av epidemier som selpest.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) støtter forslaget om opprettelse av naturreservat og mener det vil være den beste måten å sikre de store natur- og friluftsinnteressene i området. FRIFO er imidlertid i mot den foreslåtte grensejusteringen av verneforslaget, og vil på det sterkeste fraråde Direktoratet for naturforvaltning om varig å omdisponere det aktuelle friluftsområdet til veiformål. FRIFO peker på at det finnes fullgode alternative veiløsninger. Selv om disse blir noe dyrere, vil merkostnadene være forsvinnende små sett i forhold til de totale kostnadene for Finnfast og veiforbindelse mellom Tjul og Nord-Talgje. De foreslåtte avbøtende tiltak er ikke av en karakter som kan forsvare alt. 1. For eventuell næringsutvikling i form av reiseliv, vil det ikke være tvil om at alt. 3 peker seg ut som en mye bedre løsning enn over Pålaneset (alt. 3). Alt tyder på at inngrepsfrie områder med stillhet og ro vil bli en etterspurt vare i fremtiden. Omdisponering av det aktuelle friluftsområdet til veiformål vil gi en meget uheldig signaleffekt, og vil kunne være med å danne presedens i andre lignende saker. Når det gjelder forslaget til fredningsforordning, mener FRIFO at friluftslivet bør inn i fredningsformålet, selv om det er et naturreservat. Videre forutsetter FRIFO at mindre arrangementer organisert av frivillige lag og foreninger er tillatt. Hvis dette ikke er tilfelle, bør dette presiseres.

Norges Fiskarlag har ingen spesielle merknader, men forutsetter at nødvendige innretninger på land som naust, sjøbu og lignende ikke berøres av det planlagte vernet. Når det gjelder eventuelt uttak av masser må konsekvenser ved eventuell påvirkning av biologisk mangfold, så som gyte- og oppvekstområder for fisk, kartlegges.

6. Direktoratet for naturforvaltnings kommentarer

Forslag til avgrensning og verneform

DN slutter seg til fylkesmannens forslag til avgrensning og verneform. Når det gjelder avgrensningen viser direktoratet til at alternativ 1c for fylkesvei mellom Nord-Talgje og Tjul berører den ytterste, nordøstre del av det foreslåtte naturreservatet. Fylkesmannens avgrensningsforslag av 04.03.04 innebærer at det foreslåtte naturreservatet reduseres med ca. 3 % (36 daa sjø og 24 daa land). Etter tidligere forespørsel, har DN fra fylkesmannen fått opplyst at den aktuelle del av området har en vegetasjonsutforming (bl.a. varmekjær askeblandingsskog med kristtorn og rik undervegetasjon) som i liten grad finnes i de øvrige deler av det foreslåtte naturreservatet. DN har, etter å ha sammenholdt verneverdiene i nordøstre del av området med de betydelige verneverdiene som er knyttet til de øvrige deler av området, og etter vektlegging av den omforente løsning i veisaken regionalt, kommet frem til at nordøstre del

av det foreslåtte naturreservatet bør utgå. DN sendte derfor fylkesmannens avgrensingsforslag av 04.03.04 på sentral høring.

Miljøverndepartementet slutter seg til fylkesmannens og DN's forslag til avgrensning, verneform og løsning av veisaken.

Når det gjelder spørsmålet om omdisponering av statlig sikret friluftsområde, vises det til eget brev av 07.06.04 fra DN.

Forslag til fredningsforskrift

Når det gjelder forslaget til fredningsforskrift har DN følgende kommentarer:

Organisert bruk, arrangementer og friluftsliv

Forskriftsforslagets § 3 (Verneregler), nr. 6 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av naturreservatet er forbode. Dette gjeld likevel ikkje organisert ferdsle i samband med undervisning."* Direktoratet foreslår at forbudet mot organisert bruk tas ut. DN foreslår følgende formulering: *"Bruk av naturreservatet til telteirar, jaktprøver, idrettsarrangement eller andre større arrangement er forbode."* DN legger til grunn at turvirksomhet (herunder natur- og kulturlosing) i regi av ideelle lag og foreninger, universiteter, skoler eller andre institusjoner kan skje uhindret av denne bestemmelsen. Det samme gjelder for ordinær teltslagning med inntil noen få telt. I tillegg foreslår DN at det under forskriftens § 5 (Eventuelle unntak etter søknad) tas inn et nytt punkt nr. 6: *"Avgrensa bruk av naturreservatet som nemnt i § 3, nr. 6."*

Friluftsliv inngår ikke i formålet med opprettelse av naturreservater, men som FRIFO påpeker har Nord-Talgje like fullt stor verdi for friluftslivet. Det er en bygge i området som i henhold til forslaget til fredningsforskrift kan vedlikeholdes. Bryggen kan nyttes i forbindelse med friluftsliv.

Skjøtsel- og forvaltningsoppgaver

Forskriftsforslagets § 4 (Generelle unntak), nr. 1 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, og redningsføremål. Øvingskjøring tilknytta slike føremål krev særskilt løyve."* § 4, nr. 2 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Forvaltnings-, skjøtelses- og oppsynsverksemd ved forvaltningsstyresmakta."* DN foreslår at bestemmelsene slås sammen og gis følgende formulering: *"Gjennomføring av militær operativ verksemd, tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, oljevern- og oppsynsføremål, samt gjennomføring av skjøtelses- og forvaltningsoppgåver bestemt av forvaltningsstyresmakta. Øvingskjøring knytta til slike føremål krev særskilt løyve."*

Beiting

Forskriftsforslagets § 4, nr. 3 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Beiting på eit nivå som ikkje er til skade for fredningsføremålet."* § 6 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredningsføremålet forby eller regulera beite i heile eller delar av naturreservatet."* Direktoratet foreslår at bestemmelsene slås sammen og gis følgende formulering under § 4, nr. 2: *"Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredningsføremålet ved forskrift regulera beitetrykket i heile eller delar av naturreservatet."* Bestemmelsen blir dermed klarere. Det vil være mulig å regulere ny eller endret beitebruk som skader eller ødelegger verneverdiene, f.eks. beiting med geit. DN finner i denne sammenheng grunn til å understreke at dagens beiting vurderes å være positiv for fredningsformålet.

Kraftlinjer

Forskriftsforslaget § 4 nr. 11 i fylkesmannens forslag lyder slik: *"Vedlikehold av kraftlinjer."* DN foreslår følgende (nr. 10 etter sammenslåing av nr. 1 og 2, jf. ovenfor):

- "a. Drift og vedlikehold av eksisterende kraftlinjer. Bruk av motorisert transport krev løyve etter § 5, nr. 4.*
- b. Naudsynt istandsetting ved akutt utfall. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyrmakta.*
- c. Oppgradering/fornyning av kraftlinjer for heving av spenningsnivå og auking av linetverrsnitt når dette ikkje krev vesentlege fysiske endringar i strid med verneføremålet."*

Videre forslår DN følgende nytt punkt nr. 7 under § 5: *"Oppgradering/fornyning av kraftlinjer som ikkje fell inn under § 4, nr. 10 c."*

DN legger til grunn at disse bestemmelsene fortolkes i tråd med merknadene i forbindelse med kraftledninger i foredraget til Kronprinsregentens resolusjon av 19.12.03 om Verneplan for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag.

Kystverkets anlegg

Når det gjelder Kystverkets anlegg, jf. fylkesmannens forslag ovenfor om nytt punkt nr. 5 under § 5, foreslår DN følgende ordlyd: *"Oppføring av nye anlegg, flytting av anlegg, og tilbygg til eksisterende anlegg for Kystverket."*

DN viser til at formuleringene ovenfor er basert på nyere vernevedtak, og en ikke finner spesielle grunner for å fravike disse når det gjelder Nord-Talgje. I tråd med nyere vernvedtak foreslås også redaksjonelle endringer ved at inndelingene i forskriften gis overskrifter (§ 1 Avgrensing, § 2 Føremål osv.).

Miljøverndepartementet slutter seg til DN's forslag og viser til at det er foretatt en presisering i forskriftenes § 5 i samsvar med fylkesmannens tilråding ovenfor, og i samsvar med liknende ordlyd i Kystvernplanen for Troms vedtatt 4. juni 2004. Departementet understreker at det i slike tilfeller må legges stor vekt på hensynet til sikkerhet for sjøferdselen. Hensikten med å vurdere slike tiltak etter søknad er å etablere en kontakt mellom Kystverket og vernemyndigheten slik at dersom plassering/utforming kommer i konflikt med verneverdiene skal for eksempel mulig alternativ plassering kunne vurderes.

Når det gjelder behov for akutte tiltak knyttet til etablering av navigasjonsinfrastruktur, eksempelvis i forbindelse med skipsfartsulykker, legger departementet til grunn at slik infrastruktur må kunne etableres raskt. I slike tilfeller trengs ikke søknad til vernemyndighetene før tiltaket, men vernemyndighetene varsles raskest mulig om tiltaket. Det legges også til grunn at slikt akutt behov for tiltak i verneområdene vil inntreffe meget sjelden, og at slike tiltak blir utført med minst mulig negative konsekvenser for verneverdiene.

Fiske, jakt og fangst

DN foreslår i tillegg at formuleringen i § 4 om at *"fiske i samsvar med saltvassfiskelova"* er tillatt, suppleres med *"fangst"*, samt at *"sanking av kråkeboller"* strykes, jf. Fiskeridirektoratets forslag. DN foreslår at formuleringen også suppleres med *"lakse- og innlandsfiskelova"*, jf. at en eiendom har fiskerett med laksenot i området. For øvrig et det i følge opplysninger fra fylkesmannen lite sel i området. Det er ikke foreslått spesielle restriksjoner mht. jakt på sjøfugl, jf. at *"Jakt i samsvar med villlova ..."* er foreslått tillatt.

Havbeite

Når det gjelder spørsmålet om havbeite, påpekte DN i det sentrale høringsbrevet at utsetting og gjenfangst av individer av arter som forekommer naturlig i området (f.eks. kamskjell og hummer) vil være tillatt, dersom dette ikke innebærer tiltak om kan endre naturmiljøet. DN's vurdering er at dette er en tilstrekkelig avgrensning i forhold til ivaretagelse av verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet.

Masseuttak

Når det gjelder masseuttak (opptak av skjellsand) foreslår DN i tråd med fylkesmannens forslag at dette kan skje i tråd med gitt konsesjon, og at det ikke gis tillatelse fra og med 2007. Konsesjonsområdet omfatter bare begrensede deler av det foreslåtte naturreservatet.

Utover de endringer som er foreslått ovenfor, slutter DN seg til fylkesmannens forslag til forskriftsendringer etter lokal høring.

Miljøverndepartementet slutter seg til fylkesmannens forslag til forskrift med de endringer som er foreslått av DN og MD selv.

Videre arbeid med forvaltningsplan

Forslag til forvaltningsplan ble sendt på lokal høring sammen med verneplanforslaget. Fylkesmannen er godkjenningmyndighet for forvaltningsplanen. Fylkesmannen vil etter at avgrensning og fredningsforskrift er fastsatt ved kongelig resolusjon, vurdere forslaget til forvaltningsplan på nytt, herunder innhente ev. ytterligere kommentarer fra grunneierne og kommunen.

Oppheving av midlertidig vern

Vedtak av foreliggende forslag om opprettelse av Nord-Talgje naturreservat innebærer at vedtak om midlertidig vern av en del av området må oppheves.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

Miljøverndepartementet: Det legges opp til at Direktoratet for naturforvaltning avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet. Kostnader til merking av grenser, oppsyn m.m. vil dekkes innenfor de ordinære budsjettposter.

Miljøverndepartementet

t i l r å r:

I

Forskrift om freding av Nord- Talgje naturreservat i Finnøy kommune, Rogaland fylke, fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1)